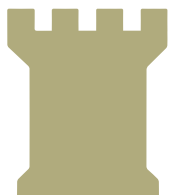

SALONIK

RODZINA: Salonik stanowi część pokoi, które ciągną się aż do jadalni. Rodzina i jej goście mogli wejść do jadalni z przedpokoju znajdującego się na szczycie głównych schodów. Po skończonym posiłku panie mogły napić się herbaty w sąsiednim pokoju zanim przeszły do saloniku odpocząć i zrelaksować się grą na instrumentach muzycznych, czy też przy robótkach ręcznych. Ozdoby na krzesłach wykonane zostały przez żonę 2. księcia. Na bardziej uroczyste okazje ważni goście mieli do dyspozycji większy salon na drugim piętrze.

ZAMEK: Zamek został tak bardzo zniszczony podczas oblężenia w czasie Powstania Jakobitów w latach 1745-1746, że 2. książę był o krok od decyzji, aby go opuścić. Zdecydował się jednak na naprawę konstrukcji zamku, a następnie zatrudnił wykwalifikowanych rzemieślników, których dziełem są gregoriańskie wnętrza w takiej postaci, w jakiej je może my oglądać dzisiaj. Prace trwały od 1747 do 1758 roku.

POSIADŁOŚĆ: Z okna znajdującego się po lewej stronie wejścia do pokoju rozciąga się widok na południowe skrzydło, dodane w latach czterdziestych XVIII wieku, w którym rodzina mieszkała od czasu powstania zamku do jego publicznego udostępnienia w 1936 roku. Siostra przyrodnia 10. księcia, pani Troughton, przewodniczy obecnie zarządowi powierniczemu posiadłości i mieszka wraz ze swoją rodziną w zamku.

KRAJ: Rodzina Atholl otrzymała tytuł książęcy w 1703 roku w zamian za pomoc udzieloną rodzinie królewskiej w XVII wieku. Portrety przypominają o przywilejach, jakie otrzymali od króla.

SALONIK

No.	PRZEDMIOT	ARTYSTA	DATA
5	Portrait of Lady Amelia Stanley	Nieznany	Nieznany
80	Portrait of Charles Lord Stanley	Sir Peter Lely	Nieznany
82	Portrait of Lady Henrietta Stanley	Van Dyke	1637
122	Księżę Walii, późniejszy król Karol II	Sir Peter Lely	Nieznany
	Komplet krzesel ozdobionych haftem wykonanym przez Jean, drugą żonę 2. księcia	John Gordon	1756
	Organy królewskie	John Loosemore	1630
	Stoliki z dębu bagiennego z wyspy Man, mosiądzu i marmuru wydobywanego w Glen Tilt na terenie posiadłości	George Bullock	1814

Szczegółowe opisy obrazów i mebli znaleźć można na drzewie genealogicznym przy oknie i wykazach na stoliku.

HERBACIARNIA

RODZINA: Gdy panie opuszczały panów odpoczywających z kieliszkiem porto lub innego trunku po zakończonym obiedzie, właśnie w tym pokoju mogły napić się herbaty. W XVIII wieku herbata była modnym, lecz droгим towarem serwowanym podczas wykwintnej ceremonii. Importowana porcelana z Sèvres i wytworne meble także robiły wrażenie na paniach wpadających z wizytą na popołudniową herbatę.

ZAMEK: Sztukaterie w całym zamku są dziełem Thomasa Claytona, mistrza rzemieślniczego, który pracował w zamku królewskim Holyrood w Edynburgu. Jego nadzwyczajne umiejętności są widoczne we fryzie okalającym herbaciarnię, a w szczególności grupie instrumentów muzycznych nad kominkiem.

POSIADŁOŚĆ: Z pokoi rozciąga się rozległy widok na fragment 145 000 akrów posiadłości Atholl. Część północnych posiadłości kupiono po tym, gdy zwolennicy Jakobitów utracili prawo do tych ziem po Powstaniu Jakobitów w 1745 roku lub gdy dla miejscowych właścicieli ziemskich nadeszły ciężkie czasy. I wtedy i obecnie ziemie dzierżawione są dzierżawcom rolnym.farmers.

KRAJ: Na obrazach w herbaciarni widnieją wizerunki Elżbiety Czeskiej i jej rodziny, z którą zarówno rodzina Atholl, jak i król Jakub byli spokrewnieni, co wzmacnia wrażenie statusu i znaczenia tej rodziny.

HERBACIARNIA

No.	PRZEDMIOT	ARTYSTA	DATA
123	Królowa Elżbieta Czeska (kopia Honthorsta)	L. P. Graves	1886
125	Rubert Reński (kopia Honthorsta)	L. P. Graves	1886
126	Księżniczka Elżbieta	G. Honthorst	1642
127	Księżniczka Luiza	G. Honthorst	1642
128	Księżniczka Henrietta	G. Honthorst	1642
	Porcelana z Sèvres zgromadzona przez	Lorda Glenlyona	Nieznany
	Zegar	James Stewart from Dunkeld	1774
	Komplet krzeseł	John Gordon	1753

Szczegółowe opisy obrazów i mebli znaleźć można na drzewie genealogicznym przy oknie i wykazach na stoliku.

JADALNIA

RODZINA: Rodzina i jej goście przybywający na obiad, zanim zostali posadzeni przy stole, wchodzili głównymi schodami i zbierali się w przedpokoju. Kamerdyner i kucharz musieli dobrze zorganizować podawanie posiłku, gdyż kuchnie znajdowały się na drugim końcu zamku; jedzenie, zanim zostało podane przez lokajów, musiało przebyć 100 metrów korytarzy i wind.

ZAMEK: Rodzina i jej goście przybywający na obiad, zanim zostali posadzeni przy stole, wchodzili głównymi schodami i zbierali się w przedpokoju. Kamerdyner i kucharz musieli dobrze zorganizować podawanie posiłku, gdyż kuchnie znajdowały się na drugim końcu zamku; jedzenie, zanim zostało podane przez lokajów, musiało przebyć 100 metrów korytarzy i wind.

POSIADŁOŚĆ: Władza książąt opierała się na tej rozległej posiadłości ziemskiej. Na wszystkich dużych obrazach uwieczniono miejsca znajdujące się na posiadłości, niektóre na północ w Bruar, a niektóre na południe w Dunkeld. Obrazy zostały namalowane przez miejscowego artystę, Charlesa Steuarta, którego brat, architekt, zaprojektował londyński dom 3. księcia.

KRAJ: W pokoju bawiło się wielu ważnych gości, na przykład królowa Wiktorja, czy księżniczka Anna. Rok 1921, po niedostatkach I wojny światowej, był szczególnie znakomity. W jadalni goszczono królową Marię, premiera Lloyda George oraz Hirohito, następcę tronu Japonii.

JADALNIA

No.	PRZEDMIOT	ARTYSTA	DATA
161	Wodospad na rzece Braan	Charles Steuart	1766
162	Katedra Dunkeld	Charles Steuart	1767
163	Craig y Barns Dunkeld	Charles Steuart	1768
164/5	Wodospad Bruar	Charles Steuart	1768/77
	Stół jadalny	Gillow of Lancaster	1805
	Para stolików z marmurowymi bokami	John Hodson	1738
	Stolik z twarzą Herkulesa	Lock	George II
	2 okrągłe stoliki modrzewiowe	George Bullock	1819
	2 tace	William Masters	1749
	Marmurowy rezerwuar	Thomas Carter	1740

PRZEDPOKÓJ

RODZINA: Przedpokój służył jako miejsce spotkania przed obiadem. Obecnie są w nim wystawione pamiątki po 10. księciu (1931 – 1996) i obrazy innych bliskich członków rodziny, w tym obraz 11. księcia zmarłego w 2012 roku. Wizerunek jego syna, obecnego 12. księcia, można oglądać w gablocie obok wyjścia z niebieskiej sypialni. Najnowszym nabytkiem jest portret stojącej Annie, Lady Cowdray, prababki zarówno 10. księcia, jak i obecnej zarządcy, Sary Troughton.

PRZEDPOKÓJ

No.	PRZEDMIOT	ARTYSTA	DATA
234	8. książę Atholl	G.F. Watts	1921
237	Katharine, żona 8. księcia	Sir James Guthrie	1924
233	Lady Helen Todd	Sir John Lavery	Nieznany
235	Lord James Stewart Murray	D. N. Ingles	Nieznany
239	George Anthony Murray	9. książę	Nieznany
	Mrs Campbell Preston	Bryan Organ	1980
242	10. książę Atholl	Carlos Sancha	1982
	11. książę Atholl	Brendan Kelly	1998
	Lady Cowdray	William Nicholson	Nieznany

Szczegółowe opisy obrazów i mebli znaleźć można na drzewie genealogicznym przy oknie i wykazach na stoliku.

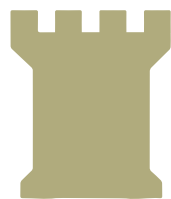

NIEBIESKA SYPIALNIA

RODZINA: Rodzina 7. księcia sprawia wrażenie prawdziwie wiktoriańskiej rodziny arystokratycznej. Portret stojącej księżnej Louisa, uważanej w towarzystwie za piękność, ukazuje ją w biżuterii, która jest tu wystawiana. Jej dzieci, które przeżyły, 3 dziewczynki i 3 chłopców, zostały namalowane przez Otto Leyde, gdy osiągnęły mniej więcej ten sam wiek. Niestety żadne z nich nie miało potomstwa i po śmierci najmłodszego w 1957, Księstwo przeszło na odległego kuzyna.

ZAMEK: Sypialnia znajduje się w wieży Comyns, najstarszej części zamku wzniesionej w 1269 roku. Trudno jest uczynić życie w zamku wygodnym, lecz 7. książę i Louisa naprawdę próbowali. Wyposażyli na przykład zamek w instalację wodną i łazienki, dzięki czemu nie trzeba już było kąpać się w wannie napełnianej wodą przez służących i stojącej przed kominkiem.

POSIADŁOŚĆ: W 1907 książę zainstalował oświetlenie gazowe. W zamku produkowana była własna energia elektryczna z energii wodnej. Wodę poprowadzono kanałami ze stawu znajdującego się ponad milę stąd na wzgórzu do elektrowni z turbinami ulokowanej na południowym krańcu zamku. W prąd i światło zaopatrywano także okoliczne domy i ulice. W 2014 roku odrestaurowano staw i rowy oraz zainstalowano nowe turbiny w elektrowni zasilającej zamek. Istnieją także nowe instalacje w innych miejscach na terenie posiadłości.

KRAJ: Rodzinę zapraszano z wszystkich większych okazji państwowych. Niestety po śmierci królowej Wiktorii, zmarła także Księżna Louisa tuż przed koronacją Edwarda VII. Jej szaty jednakże, prezentowane tutaj, były noszone przez księżnę Katharine podczas koronacji Jerzego VI w 1937 roku. Jej mężowi, 8. księciu udało się przywieźć do domu krzesła na pamiątkę.

NIEBIESKA SYPIALNIA

No.	PRZEDMIOT	ARTYSTA	DATA
65	Louisa, żona 7. księcia	R. Bruckner	1868
193-8	Dzieci 7. księcia i Louisy	Otto Leyde	1876-84
	Łóżko z baldachimem w stylu Hepplewhite	Nieznany	1820's
	Toaletka z drewna z Półwyspu Coromandel	Nieznany	1842
	Zegar	Thomas Barclay z Montrose	Nieznany

Szczegółowe opisy obrazów i mebli znaleźć można na drzewie genealogicznym przy oknie i wykazach na stoliku.

NIEBIESKA GARDEROBA

RODZINA: Garderoba służyła rodzinie i gościom do przygotowania się na większe okazje. W nakładaniu wykwintnych sukien, peruk i makijażu pomagały im pokojówki i lokaje, gdyż nieodpowiedni wygląd mógł doprowadzić do towarzyskiej katastrofy.

Ryciny dzieci Wiktorii i Alberta były prezentem od królowej.

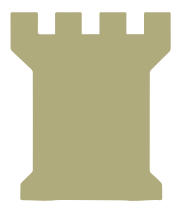

KORYTARZ 4. KSIĘCIA

RODZINA: 4. książę miał zaledwie 19 lat, gdy odziedziczył tytuł po swoim przedwcześnie zmarłym ojcu. Przez 30 lat musiał być podporą dla swojej owdowiałej matki, Charlotte, którą możemy tu dziś oglądać na podwójnym portrecie z jej siostrą, Jean, gdy były młodymi dziewczynami. Jean uciekła w 1746 roku, lecz wkrótce potem zmarła we Francji. Książę pomagał także swojemu rodzeństwu, 10 braciom i siostram do czasu uzyskania przez nich posady w wojsku, kościele lub zawarcia związku małżeńskiego.

ZAMEK: 4. książę dokonał kilku poprawek w zamku, ukończonym zaledwie 20 lat wcześniej przez jego dziadka.

POSIADŁOŚĆ: 4. książę był przede wszystkim zainteresowany rozwojem swojej posiadłości i wdrożył wiele usprawnień w uprawie roli, takich jak nowe zboża, lepsza rotacja i większe gospodarstwa. Mówiono o nim „sadzący książę”, gdyż był pionierem komercyjnego leśnictwa. Jego pragnieniem było zwiększenie dochodów z posiadłości poprzez sprzedaż milionów modrzewi do budowy statków, lecz niestety zanim modrzewie dojrzały, marynarka zaczęła używać statków z żelaza.

KRAJ: 4. książę żył w czasach politycznych niepokojów, gdy Brytania była w stanie wojny z napoleońską Francją. W gablocie znajdują się przedmioty wykonane przez francuskich więźniów wojennych przetrzymanych w więzieniu w Perth. W czasie amerykańskiej wojny o niepodległość ogłoszono mobilizację wojska i wezwano do stawienia się górali z Atholl. Górale stacjonowali w Irlandii w obozie szkoleniowym w latach 1777 – 1783, lecz wojna zakończyła się i armię rozwiązano zanim mogli wyjechać do Ameryki.

KORYTARZ 4. KSIĘCIA

No.	PRZEDMIOT	ARTYSTA	DATA
30	2. książę Atholl	J. Davison	1738
36	Ladies Jean & Charlotte Murray	J. Davison (copy)	Nieznany
44	4. książę Atholl	Nieznany	Nieznany
45	Majory Forbes, żona 4. księcia	W. Owen	Nieznany
	Popiersia Wellingtona, Bluchera i Platoffa, dowódców wojsk walczących przeciw Napoleonowi w Bitwie pod Waterloo.	Tournelli	Nieznany

Szczegółowe opisy obrazów znaleźć można na drzewie genealogicznym przy oknie i wykazach na stoliku.

GABINET

RODZINA: W gabinecie można podziwiać ostatnio podarowaną kolekcję tabakier.

GABINET

No.	PRZEDMIOT	ARTYSTA	DATA
	Katedra Dunkeld	Charles Steuart	1760's
	Zachodni prom, Inver	Charles Steuart	1760's
	Dunkeld od wschodu	Charles Steuart	1760's
	Wodospad na rzece Braan	Charles Steuart	1760's
	Szafka z modelem zamku Rushen, Wyspa Man	Nieznany	Nieznany
	Biurko, prezent ślubny 8. księcia	Nieznany	1899

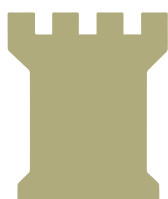

GARDEROBA DERBY

RODZINA: John Murray był synem Lorda George'a Murraya, jakobickiego brata 2. księcia. Ponieważ 2. książę miał dwie córki, a tylko mężczyzna mógł odziedziczyć księstwo, jego córka Charlotte poślubiła Johna, który został następnie oficjalnie obwołany 3. księciem.

ZAMEK: W 1757 roku John Murray zlecił George'owi Sandermanowi z Perth wykonanie unikatowego mebla, który obecnie znajduje się w tym pokoju, z drewna żarnowca. Ponieważ żarnowiec jest niewielkim krzewem, konstrukcja została wykonana z innego drewna, a następnie na powierzchnię nałożono wąskie łodygi żarnowca. Z przodu znajdują się wąskie szuflady na kolekcję monet.

POSIADŁOŚĆ: Po ślubie John Murray ze swoją żoną, Charlotte, spędzali wiele czasu w Dunkeld na południowym krańcu posiadłości. Ich dziełem jest wiele ścieżek spacerowych i ozdób, jak na przykład grota Charlotty na zboczach Craig-y-Barns nad miastem.

KRAJ: Na obrazach w pokoju uwieczniono Wyspę Man (znajdującą się między Anglią a Irlandią). 2. książę odziedziczył wyspę i jej suwerenność w 1736 roku po swojej babci, Amelii Stanley, córce hrabiego Derby. Ponieważ prawo do wyspy mogło być przekazywane także w linii żeńskiej, Charlotte, córka 2. księcia, odziedziczyła ją po jego śmierci.

GARDEROBA DERBY

No.	PRZEDMIOT	ARTYSTA	DATA
89-93	Krajobrazy Wyspy Man Własność książąt Atholl	G.W. Carnington	1822
	Mebel wykonany z żarnowca	G. Sandeman of Perth	1758

Szczegółowe opisy obrazów i mebli znaleźć można na drzewie genealogicznym przy oknie i wykazach na stoliku.

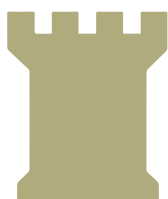

POKÓJ DERBY

RODZINA: Pomimo, że małżeństwo 3. księcia i Charlotte zaaranżowano w celu połączenia rodziny, było ono także bardzo szczęśliwe. W jego księgach rachunkowych widnieją zapisy, że kupował jej suknie i zabierał dzieci na wycieczki. Była załamana, gdy utonął w rzece Tay płynącej obok ich domu w Dunkeld w wieku zaledwie 45 lat.

ZAMEK: Młody syn 3. księcia ożenił się wkrótce po tym, jak został 4. księciem w 1774 roku. Rodzinny obraz namalowany przez Davida Allana w jego pokoju pokazuje go wraz z jego żoną, Jane Cathcart, i ich młodszymi dziećmi. Obraz jest interesujący, gdyż widać na nim jak zamek Brair i ziemie wyglądały około 1780 roku. Zastłony łożka wykonane zostały przez praprababkę Johna i Charlotte, Charlotte de la Tremouille.

POSIADŁOŚĆ: Na początku swojego małżeństwa 3. książę zbudował pustelnię w pobliżu Dunkeld, małe pomieszczenie na końcu leśnej ścieżki z widokiem na wodospad. Pustelnię wyposażono w wykwintne lustra i meble z zielonej trzciny. Obecnie stanowi własność National Trust for Scotland, który pieczołowicie przywrócił ją do jej dawnej świetności.

KRAJ: Rząd brytyjski zmusił 3. księcia do zrzeczenia się suwerenności przez Wyspę Man, gdyż uważali to za zagrożenie dla ich władzy i dochodów. 4. książę wynegocjował odszkodowanie z tego tytułu i sprzedał pozostałe ziemie i przywileje, co zapewniło mu przydatny dochód spoza jego posiadłości szkockich.

POKÓJ DERBY

No.	PRZEDMIOT	ARTYSTA	DATA
38	3. książę Atholl	T. Bardwell	1755
39	Charlotte Murray, żona 3. księcia	T. Bardwell	1755
41	4. książę Atholl z rodziną w zamku Blair	David Allan	1780
	Kanapa i fotele	Chipchase	1783
	Biurko z domu Carlton	Nieznany	koniec XVIII wieku
	Szafka z Piemontu	Nieznany	XVIII wiek
	Zasłony łóżkowe	Charlotte de la Tremouille (Praprababka 3. księcia)	1640

Szczegółowe opisy obrazów i mebli znaleźć można na drzewie genealogicznym przy oknie i wykazach na stoliku.

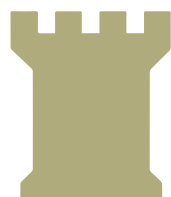

CZERWONA SYPIALNIA

RODZINA: 2. książę, którego popiersie znajduje się w tym pokoju, utrzymał swoją rodzinną posiadłość pozostając lojalnym wobec rządu w czasie Powstania Jakobitów w 1745 roku. Podkreślają to portrety, na których uwieczniono jego przyjaciół, którzy także popierali rząd. Jednakże jego życie rodzinne nie było łatwe, gdyż nie doczekał się męskich potomków, a gdy wysłał swoje dwie córki do Edynburga, aby zapewnić im bezpieczeństwo w czasie Powstania, najstarsza Jean uciekła do Francji, gdzie wkrótce potem zmarła.

ZAMEK: Oprócz odnowienia zamku po powstaniu z roku 1745, 2. książę nabył także wiele XVIII-wiecznych mebli z Londynu. Łóżko i krzesła, które możemy tu oglądać, należą do większego kompletu kupionego od Williama Mastersa i wysłanego, z wieloma innymi przedmiotami, drogą morską do Szkocji.

POSIADŁOŚĆ: opiersie 2. księcia jest jedynym przedmiotem wykonanym przez Johna Cheere'a znajdującym się w zamku. 2. książę kupił wiele posągów od Cherre'a, które nadal można podziwiać w ogrodzie, jak na przykład Herkules, Pory Roku, cherubinki, czy Ojciec Czas.

KRAJ: W tym pokoju spał Hirohito, następca tronu Japonii, podczas swojego pobytu w Blair w 1921 roku w ramach swojej wizyty państwowej w Brytanii. Księżna Katherine, żona 8. księcia, zorganizowała odegranie japońskiego hymnu na dudach, a jednym z punktów jego wizyty było łowienie ryb w rzece Tilt.

CZERWONA SYPIALNIA

No.	PRZEDMIOT	ARTYSTA	DATA
100	3. książkę Argyll	A. Ramsay	Nieznany
101	Duncan Forbes z Culloden	J. Davison	Nieznany
102	Sir William Murray z Octertyre	J. Davison	1738
103	John Murray z Octertyre	J. Davison	1738
104	Sir James Murray z Hillhead	J. Davison	Nieznany
105	Patrick Lindsay	A. Ramsay	1739
106	Baron Maule z Inverkeilor	A. Ramsay	1745
	Łóżko, krzesła i stół	William Masters	1750
	Popiersie 2. księcia	John Cheere	1748

Szczegółowe opisy obrazów i mebli znaleźć można na drzewie genealogicznym przy oknie i wykazach na stoliku.

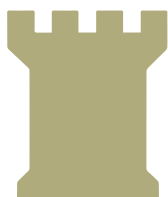

SALON

RODZINA: Najważniejszym elementem tego wspaniałego pokoju jest obraz nad kominkiem namalowany przez Zoffany'ego przedstawiający 3. księcia i jego rodzinę nad rzeką Tay w Dunkeld, na południu posiadłości. Tworzyli oddaną rodzinę, a najstarszy chłopiec został 4. księciem, którego stojący portret znajduje się po prawej.

ZAMEK: W saloniku znajduje się najbardziej wyszukany sufit stworzony przez Thomasa Clayтона w latach 50-tych XVIII wieku. Inspiracją były projekty z Palmyry w Syrii krążące wówczas w modnych żurnalach. Choć meble wykonane zostały przez najstynniejszych mistrzów tamtych czasów, jak Chippendale, hafty na krzesłach i sofie wykonała księżna ze swymi córkami.

POSIADŁOŚĆ: 4. książę zlecił, by meble były specjalnie wykonane z materiałów dostępnych na terenie posiadłości. Szafki pod jego portretem zostały zaprojektowane przez pana Bullocka i wykonane z modrzewi, które zasadził książę i marmuru z Glen Tilt. Materiał był cięty i polerowany w warsztacie, który wybudował na terenie posiadłości w wiosce Inver, w pobliżu Dunkeld.

KRAJ: W całym pokoju widać potęgę i wpływy rodziny Atholl, które umożliwiały wybór krewnych do parlamentu, mianowanie przyjaciół na oficerów wojskowych, umieszczanie popleczników na oficjalnych stanowiskach lub popieranie rozwoju ekonomicznego, jak na przykład budowa mostu nad rzeką Tay w Dunkeld.

SALON

No.	PRZEDMIOT	ARTYSTA	DATA
40	3. książkę Atholl z rodziną	J. Zottany	1767
28	2. książkę Atholl	J. Davison	Nieznany
29	Jean, żona 2. księcia	J. Davison	Nieznany
42	4. książkę Atholl	J. Hoppner	1804
43	Marjory, żona 4. księcia	J. Hoppner	1804
86	Markiz Hamilton	Van Dyke (after)	Nieznany
132	Królowa Maria	N. de Largilliere	Nieznany
133	Królowa Anna	E. Lilly	Nieznany
	Lustra	Cole	1763
	Kanapa i fotele	Chipchase	1783
	Hafty wykonane przez rodzinę 3. księcia	George Bullock	1819
	2 szafki z modrzewia	George Bullock	1828
	2 pary Torcheres	Chippendale & Thompson	1760
	Marmurowe popiersia 4. księcia i jego żony	Laurence Macdonald	1817

Szczegółowe opisy obrazów i mebli znaleźć można na drzewie genealogicznym przy oknie i wykazach na stoliku.

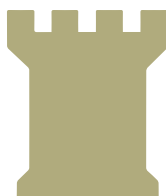

POKÓJ TULLIBARDINE

RODZINA: W czasie powstań jakobickich w 1715 i 1745 roku, synowie 1. księcia Atholl podzielili się. Najstarszy, William, brał udział w powstaniu w 1715 roku, a następnie pozostawał na wygnaniu do czasu lądowania wraz z księciem Karolem Edwardem Steuartem w 1745 roku. Drugi syn, James, wspierał rząd i został księciem. Dwaj młodsi synowie, George i Charles, byli jakobitami, a George był ich najsukuteczniejszym i charyzmatycznym dowódcą.

ZAMEK: Księżę Karol Edward Steuart, przywódca jakobitów, zatrzymał się w Blair w drodze do Edynburga w 1745 roku. Po jego wyjeździe w zamku stacjonowały wojska rządowe. Następnie Lord George oblegał dom swojej własnej rodziny próbując ją stamtąd usunąć, skąd odwołano go, aby wziął udział w bitwie pod Culloden, gdzie poniósł klęskę.

POSIADŁOŚĆ: Mieszkańcy posiadłości także byli podzieleni. Niektórzy byli chętni przyłączyć się do jakobitów, a inni woleli w domu przeczekać rozwój wydarzeń. Ponieważ zarówno 1., jak i 2. księżę byli zwolennikami rządu, posiadłości niewiele ucierpiały i pozostały własnością rodziny.

KRAJ: W 1745 roku początkowo jakobici odnieśli w Szkocji kilka zwycięstw, lecz nie otrzymali zbyt dużego wsparcia podczas swojego marszu przez Anglię i zawrócili w Derby. Ścigały ich wojska rządowe aż odnieśli ostateczną porażkę pod Culloden w kwietniu 1746 roku.

POKÓJ TULLIBARDINE

No.	PRZEDMIOT	ARTYSTA	DATA
34	Lord George Murray	J. Davison	Nieznany
	Amelia, żona Lorda George'a	J. Davison	Nieznany
35	Lord George Murray i zwolennicy	Nieznany	Nieznany
	Łóżko z baldachimem z XIX wieku z pledem w szkocką kratę z Tullibardine z połowy.	Nieznany	XVIII wieku.

Szczegółowe opisy obrazów i mebli znaleźć można na drzewie genealogicznym przy oknie i wykazach na stoliku.

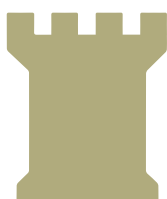

POKÓJ Z GOBELINAMI

RODZINA: Gdy 1. książę ożenił się z Katherine Hamilton, sprzymierzył się z jedną z najpotężniejszych rodzin w Szkocji, ale ich związek cechował się także głębokim, odwzajemnionym uczuciem. W ich listach można nie tylko przeczytać o intrydze politycznej, lecz także przebija z nich kochająca troska o siebie nawzajem i tęsknota.

ZAMEK: Pokój znajduje się w najstarszej części zamku, wieży Comyns. Gobeliny wykonane zostały w Mortlake w pobliżu Londynu dla króla Karola I, a następnie sprzedane przez Cromwella i kupione we Francji przez 1. księcia. Łóżko znajdowało się w apartamentach 1. księcia w Pałacu Holyrood w Edynburgu, a następnie przywiezione do Blair na wozie promem przez Firth of Forth.

POSIADŁOŚĆ: W czasach 1. księcia 350 000 akrów posiadłości Atholl zajmowało obszar znacznie większy niż dzisiaj. Oderwane fragmenty znajdowały się w Huntingtower, Glenalmond, Balquidder i Tullibardine na zachód od Perth.

KRAJ: 1. książę piastował urząd polityczny w Szkocji jako Lord Tajnej Pieczęci. Przeczuł, że proponowana unia parlamentu z Anglią w 1707 roku może skutkować ignorowaniem interesów szkockich. Jego sprzeciw doprowadził do utraty posady i wpływów, a w końcu osadzeniem w areszcie domowym w Blair w 1708 roku.

POKÓJ Z GOBELINAMI

No.	PRZEDMIOT	ARTYSTA	DATA
	Gobeliny wykonane w Mortlake dla Karola I i sprzedane przez Cromwella	Zakupione przez Johna Murray'a, późniejszego 1. księcia	Nieznany
	Łóżko Williama i Mary z apartamentu 1. księcia w Pałacu Holyrood w Edynburgu	Nieznany	Nieznany

GARDEROBA Z GOBELINAMI

RODZINA: Garderoba służyła rodzinie i gościom do przygotowania się na większe okazje. W nakładaniu wykwintnych sukien, peruk i makijażu pomagały im pokojówki i lokaje, gdyż nieodpowiedni wygląd mógł doprowadzić do towarzyskiej katastrofy.

APARTAMENT BANVIE

RODZINA: Księżna Anne, żona 6. księcia, była bliską przyjaciółką królowej Wiktorii. Anne należała do dworu królewskiego, gdy książę Albert zmarł w 1861 roku i obie kobiety stały się sobie bliższe, gdy Anna także owdowiała w 1864 roku. W kolejnych latach królowa złożyła wiele nieformalnych wizyt w domu księżnej Anne w Dunkeld, często podróżując na grzbiecie kuczka przez wzgórza z Balmoral.

ZAMEK: Ten mebel został specjalnie zakupiony z okazji wizyty królowej Wiktorii w zamku w 1844 roku, która wymagała intensywnych przygotowań. Królowa spała w pokoju Derby, gdyż ten pokój dobudowano dopiero w 1872 roku. Przez lata rodzina Atholl otrzymała wiele królewskich upominków, które możemy oglądać w tym pokoju.

POSIADŁOŚĆ: Podczas obu swoich wizyt w 1842 roku w Dunkeld i 1844 roku w Blair, królowej strzegli ludzie z posiadłości. Była pod tak dużym wrażeniem ich poświęcenia, że przyznała im swój sztandar, a co za tym idzie prawo do noszenia broni. Nazywani są góralami z Atholl i ten unikatowy przywilej trwa do dziś.

KRAJ: Punktem kulminacyjnym docenienia przez Wiktorię i Alberta Szkocji, z którą zetknęli się po raz pierwszy w Atholl, był zakup ich własnej posiadłości w Balmoral, co doprowadziło do zmiany postrzegania Szkocji przez Brytyjczyków. Szkocja stała się modnym celem podróży, co przyniosło korzyści ekonomiczne, gdyż bogaci i sławni poszli w ślady pary królewskiej.

APARTAMENT BANVIE

No.	PRZEDMIOT	ARTYSTA	DATA
53	Górale z Atholl w Dunkeld	J. Barclay	1844
55	6. książę Atholl	Stewart Watson	1846
57	Księżna Anna, żona 6. księcia	L.P. Graves (kopia)	1895
58	Księżna Anna wraz z synem, 7. księciem	Stewart Watson	1844
	Komplet mebli dębowych Kupiony z okazji wizyty królowej Wiktorii	Webb	1844

Szczegółowe opisy obrazów i mebli znaleźć można na drzewie genealogicznym przy oknie i wykazach na stoliku.

GŁÓWNE SCHODY

RODZINA: Lord Glenlyon, późniejszy 6. książę, został zaproszony do wzięcia udziału w rekonstrukcji średniowiecznego turnieju w Eglinton w hrabstwie Ayrshire w 1839 roku. Zakupił zbroję, którą można tu oglądać, od kupca w Londynie, który kolekcjonował egzemplarze z całej Europy. Hełm pochodzi z połowy XVI wieku z Niemiec, a nakolanniki i nałokietniki z Włoch. Rękawica, ofiarowana przez jego narzeczoną, Anne Home Drummond, wystawiana jest w pokoju górali z Atholl.

ZAMEK: Schody wybudowano podczas remontu zamku zarządzanego przez 2. księcia po Powstaniu Jakobickim w 1745 roku. Zostały zaprojektowane przez Abrahama Swana i zastąpiły schody kamienne. Głównym stolarzem był John Stevenson, który donosi, że w 1758 roku zatrudniono rzeźbiarza z Edynburga do wykończenia schodów.

POSIADŁOŚĆ: Gdy Lorda Glenlyon, późniejszego 6. księcia, zaproszono do wzięcia udziału w turnieju w Eglinton, zebrał ponad 60 mężczyzn i 4 dudziarzy ze swojej posiadłości i wyposażył ich w mundury składające się z kiltu i kurtki. Następnie udali się w podróż morzem do Edynburga, kanałem do Glasgow, a następnie morzem do Eglinton. Wzięli udział w wielkiej paradzie przed turniejem i na jego zakończenie. W drodze powrotnej szli pieszo z okolic Edynburga do samego Blair.

KRAJ: Turniej w Eglinton miał tak duże znaczenie, że do Ayrshire ścigały tysiące ludzi pieszo lub powozem, tworząc chaos na drogach. Posążek nagrody za zwycięstwo w turnieju ma około 2 metrów i można go podziwiać w Muzeum Kilmarnock. O całym wydarzeniu szeroko pisano w krajowych gazetach. Tarcza z rodzinnym herbem jest jedynym przedmiotem prezentowanym w domu pierwotnego właściciela

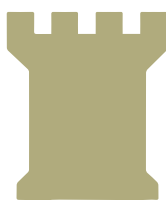

SALA BALOWA

RODZINA: W epoce wiktoriańskiej wydarzeniem towarzyskim roku w Blair był tydzień Zgromadzenia we wrześniu, gdy górale z Atholl maszerowali w dorocznej paradzie z okazji przyznania im sztandaru królowej Wiktorii. W zamku bywało mnóstwo gości i ten pokój dobudowano na zlecenie 7. księcia w 1876 roku, jako stosowne miejsce na bal górali z Atholl. Wciąż odbywają się tu wesela i inne imprezy.

ZAMEK: Sala balowa powstała podczas drugiego etapu remontu zleconego przez 7. księcia i została zaprojektowana przez architekta, Davida Bryce'a. W 1872 roku dodał przedpokój i przeprojektował linię dachu dodając okazałe wieżyczki i szczyty ścian. Początkowo ściany sali balowej były tylko otynkowane, a następnie pokryte panelami drewnianymi w 1900 roku.

POSIADŁOŚĆ: Kolekcja poroży zebrana w sali balowej i w całym zamku odzwierciedla, jakie znaczenie odgrywały w posiadłości polowania na jelenie. Ze względu na brak naturalnych drapieżników nadal konieczne jest przetrzebianie jeleni w celu utrzymania trwałej równowagi ekologicznej, co także jest korzystne dla tutejszej gospodarki.economy.

KRAJ: Lord Tullibardine, późniejszy 8. książę, walczył w Sudanie w latach 1896-7 z Kitchenerem oraz jako adiutant dowódcy, Broadwooda. Jak to było w zwyczaju w tamtych czasach, przywiózł ze sobą pamiątki w postaci licznych broni i strojów (tzw. jibbah), które są tu prezentowane. Jego żona została w 1923 roku pierwszą w szkocką kobietą w Parlamencie.

SALA BALOWA

No.	PRZEDMIOT	ARTYSTA	DATA
52	4. książę Atholl i Hillmen	E. Landseer	1828
56	6. książę Atholl	J. Barclay	1862
64	7. książę Atholl	J. Barclay	1877
66	8. książę Atholl	J. Guthrie	1904
67	Katharine, żona 8. księcia	G. Henry	1903
114	Neil Gow Skrzypek 3. i 4. księcia	Raeburn	Nieznany

Szczegółowe opisy obrazów znaleźć można na drzewie genealogicznym przy oknie i wykazach na stoliku.

PORCELANOWY POKÓJ

RODZINA: Kolekcja składa się z egzemplarzy pochodzących z wielu słynnych fabryk, jak Coalport, Derby, Wedgewood, Delft i Meissan. Niektóre z nich charakteryzują się szczególnym powiązaniem rodzinnym: dreздеński serwis obiadowy na szczycie skrzyń został podarowany Anne, księżnej Atholl przez jej ojca w okazji jej ślubu w 1839 roku. Na chińskim serwisie w skrzyni na środku pokoju znajdują się herby 2. księcia Atholl, a kwiaty na serwisie deserowym po lewej od wejścia zostały namalowane przez Amelię, córkę 4. księcia.

Hafty zostały zebrane i przerobione przez Lady Evelyn Stewart Murray, córkę 7. księcia Atholl, podczas jej pobytu w Belgii pod koniec XIX wieku i na początku XX wieku. Ofiarowała je zamkowi podczas jego pierwszego publicznego otwarcia w 1936 roku.

